



Poradňa psychológa

Na vaše otázky odpovedá
prof. PhDr. Ivan Štúr, CSc.

? Otec má na dieťa rovnaký nárok alebo nie?

Keď súhlasíte s tým, aby dieťa malo matku aj otca a pritom ste proti striedavej výchove, tak si protirečíte. Ja, ako rozvedený otec, mám predsa na dieťa nárok a chcem s ním tráviť polovicu času.

Zdá sa, že každý hovoríme o niečom inom. Vy o otcovi a ja o dieťati. Či nie sú dva domovy menej ako jeden? A nevzái ten zásadný rozpor viac v rozvoze rodičov, ako v prehadzovaní si dieťaťa? Striedavá výchova je jednou z možností riešenia porozvodovej situácie. Má rad výhod, najmä pre rodičov. Majú s dieťaťom pravidelný kontakt, nemusia si platiť alimenty, rovnako si rozdelili námahu aj odpočinok a obaja majú čisté svedomie. Za určitých, ideálnych okolností, to môže celkom vyhovovať. Ale zatiaľ ešte nevieme, aké deti vyrastú z týchto situácií. Budú prispôsobivejšie, samostatnejšie, viac citovo viazané alebo neviazané?

Dieťa v striedavej výchove nemá svoju postieľku ani svoj stabilný kútik, každú chvíľu mení prostredie, ako keby tá hmotná forma domova nemala veľký význam, neznamenala istotu a kontinuitu. A to ešte za predpokladu, že sa mu u oboch rodičov rovnako páči, cíti dostatok pozornosti a porozumenia. Ale je stále ako na cestách. Putuje kočovným životom. Rodičia sa nemusia veľmi dohodnúť o výchovnom štýle, každý má svoje názory, ktoré u seba presadzuje. Príchod nových partnerov a nových polorodných súrodencov prináša ďalšiu zmenu. Čo predovšetkým dieťa potrebuje, pretože o to tu hlavne ide, je citová istota a radosť očakávanie budúcnosti. Dospelí si môžu rozdeliť malé dieťa, ale dospievajúce dievča či chlapec majú už o svojom živote konkrétne predstavy. Ak sa rozhodnú pre bývanie s jedným z rodičov, nemal by sa druhý uraziť ani zanevrieť. Výchova, to je kus starostlivosti, ale najmä radosť spoločnej činnosti a predovšetkým pekný život rodiča, ktorý nevychováva iba príkazmi a radami, ale v každej chvíli, ba aj keď je v práci, na spoločenskej aktivite a aj keď je neprítomný doma. Jeho postavenie a úspechy sú silnou motíváciou. A nezabúdajme, aký dôležitý je vzťah medzi – aj rozvedenými – rodičmi. Nenávisť škodí všetkým, porozumenie a tolerancia aspoň trochu znižujú nevýhody rozvodu. Je celkom oprávnené a pochopiteľné žiadať rovnaký čas trávený po rozvoze rodičov s dieťaťom, hoci nie hodiny, ale kvalita spolupráce tu rozhodujú. A môže byť aj veľkým výchovným počinom priznať si svoje nedostatky, oceniť citový vzťah dieťaťa s druhým rodičom a zrieknuť sa vlastného nároku na každodenný kontakt s dcérou či synom, pričom môžeme zostať konkrétnou a pomáhajúcou, možno aj trochu idealizovanou osobnosťou v rodine. Veľkorysosť ocení dieťa aj bývalý partner. Človek by neveril, koľko najrozličnejších konštelácií vzniká v pretvorených vzťahoch. Spoločnosť hľadá optimálny spôsob dozrievania detí aj v prípade nezhody ich rodičov. Zatiaľ sa nám nedarí znížiť počet rozvodov v rodine s deťmi, niektoré sú dokonca žiaduce a pre všetkých uľahčujúce. Kvalita života stojí nad tradíciami. Veľkosť človeka nie je v pomste bývalému partnerovi, ale v porozumení a pomoci spoločnému dieťaťu. Ak v súčasnej spoločnosti rozhodujú tak často peniaze, v rozpadávajúcej sa rodine je najdôležitejší charakter a citová zrelosť. Niektorí si môžu kupovať deti, iní ohovára druhého rodiča, ale skutočná láska sa prejaví rozumným a citlivým dohovorom, pretrvávajúcou úctou a porozumením. Tým najkrajším dedičstvom pre naše deti je obraz pekného života, schopnosť spolupráce a zdravej sebadôvery, ktorá nepotrebuje utláčať druhých. Výchova sa nedá striedať, prebieha nepretržite!



Poradňa pediatra

Radí **MUDr. Andrea Hervayová**
z ambulancie pre deti a dorast
MEDPED v Senci

? Čo môže byť za boľavým bruškom?

Môj 2,5-ročný syn sa už dva týždne sťažuje na bolesť bruška. Nie je to pravidelne každý deň, no občas povie, že ho bolí bruško, o chvíľku na to tvrdí, že ho už bruško nebolí. Aké sú najčastejšie príčiny bolesti brucha u takýchto detí? Je možné, že ho môže trápiť podráždené slepé črevo? Pripadne, ako sa vyhnúť meteorizmu, čo by malo dieťa konzumovať, aby sa vyšlo nafukovaniu?

Bolesť bruška u malých detí sú veľmi častým problémom. Dôvody môžu byť rozmanité. Niekedy ide len o psychogénne ťažkosti, napríklad príchod nového súrodca do rodiny, zmena bývania, prípadne chodenie do jasličiek. Inokedy ide o tráviace problémy, nepravidelná strava, nevhodné zloženie stravy, nafukujúca strava, preferovanie sladkých jedál, ktoré môžu vyvolať množenie kvasiniek v čreve. Myslieť musíme aj na prípadné potravinové alergie, ktoré sa začínajú prejavovať práve v tomto veku. Veľmi často však ide o banálny problém, napr. prítomnosť parazitov v čreve. Zápal slepého čreva by som vylúčila, pretože v tomto veku je to veľmi nepravdepodobné. Vždy však treba dieťa vyšetriť, nemôžeme sa spoľahnúť na teóriu, pretože každé dieťa je iné. Existuje množstvo vyšetrovacích metód, ktoré spoľahlivo odhalia, kde je problém.

? Ako odstrániť nechutenstvo?

Moja 3-ročná dcéra nikdy nebola veľkým jedákom, pred nejakým časom sa aj celkom „rozpapala“, ak to tak môžem nazvať. Už som si myslela, že všetko bude OK, ale teraz odmieta úplne všetko, resp. sem-tam zje 1 – 3 lyžičky a povie, že už nevládze. Čo všetko sa môže skrývať za jej nechutenstvom?

Nechutenstvo je u malých detí druhý najčastejší problém po bolestiach brucha. Týmto nadviažem aj na predchádzajúcu otázku, pretože to spolu súvisí. 3-ročné dieťa začína fungovať v kolektíve, keď prichádza do kontaktu s cudzími deťmi. Učí sa samostatnosti, teda aj hygiene v škôlke, doma. Spoznáva nové veci, tým že ich, samozrejme, aj chytá do rúk. Môžeme na 100 % dbať o hygienu rúk, ale aj tak sa v tomto období stáva najčastejšie, že sa kontaktuje s parazitmi a dôjde tak k nákaze. Prvý príznak je práve nechutenstvo. 90 % vyšetrení na parazity nám nedokáže ich prítomnosť v stolici, a aj napriek tomu ich dieťa môže mať. Absolútne na prvom mieste je podať dieťaťu liek na odčervenie a vyčistenie čreva. V 75 % sa dostaví pozitívny efekt a dieťa začne postupne normálne jesť. Ak sa stav nezlepšuje, pátrame po možných iných príčinách, medzi ktorými patrí napríklad alergia na mlieko, prípadne múku. Váš pediater má určite riešenie a vedomosti, ako v tomto probléme postupovať.

? Žlté zuby z antibiotík?

Moja dcéra (3,5 roka) prednedávnom užívala po prvýkrát v živote antibiotiká, lebo mala angínu. Od lekárkyn dostala antibiotický sirup, no ako ho užívala, zožltli jej zúbky, teraz ich má vpredu dosť žlté. Počula som, že antibiotiká tetracyklínového radu to môžu spôsobiť. Je možné, že to spôsobia aj penicilínové? Prečo vznikajú žlté zuby a ako sa „žltosť“ dá odstrániť?